

Aluehallitus 13.4.2026 § 52

§ 52

Vastauksen antaminen valtuutettu Nurmisen ja 23 muun valtuustoaloitteeseen koskien työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjuntaa hyvinvointialueen hankinnoissa ja alihankintaketjuissa (AV)

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Kortelainen Emilia

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää antaa seuraavan vastauksen valtuustoaloitteeseen:

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella hankinnat ovat hyvinvointialuejohtajan 18.12.2025 §112 päätöksellä tarkistetun konsernihallinnon toimintaohjeen mukaisesti keskitetty hankinnan vastuualueelle, jonka tehtävänä on vastata muun muassa hankintojen ohjausprosessien määrittelystä ja operatiivisesta hankinnasta.

Aluehallituksen 12.12.2022 § 196 hyväksymässä hankintaohjeessa on todettu, että hankinnoissa tulee pyrkiä eettisten ja kestäväen kehityksen periaatteiden noudattamiseen sekä sosiaalisten näkökohtien huomioimiseen. Hyvinvointialueen hankinnoissa huomioidaan ihmiskaupan torjuminen ja taloudellisen vastuullisuuden osalta harmaan talouden torjunta. Hankinnoissa noudatetaan muun muassa lakia tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006).

Hyvinvointialueen sopimuksissa on lähtökohtaisesti alihankkijoiden ketjuttaminen kielletty, ellei asiasta ole tarjouspyynnössä tai sopimuksessa toisin ilmoitettu tai sovittu. Osassa palveluita, kuten siivouspalveluissa, pyritään välttämään alihankintaa.

Palveluntuottaja on ilmoittanut käyttämänsä alihankkijat tarjouksessaan. Julkisten hankintojen yleisiä sopimusehtoja (esim. JYSE 2025) sovelletaan alihankkijoiden käyttöön.

Lisäksi sopimuksissa todetaan, että palveluntuottajan tulee aina ilmoittaa tilaajalle kirjallisesti alihankkijoihin kohdistuvista muutoksista ja lisäyksistä. Tilaajan tulee hyväksyä alihankkijoita koskevat muutokset ja lisäykset ennen kuin uudet alihankkijat ryhtyvät tuottamaan palveluita. Tilaajalla on oikeus perustellusta syystä kieltäytyä hyväksymästä esitettyä alihankkijaa. Kilpailutusvaiheessa tarjoajan tulee antaa tarjouksen mukana selvitys myös sovellettavasta työehtosopimuksesta. Sopimuskaudella tieto sovellettavasta työehtosopimuksesta saadaan tarkastettaessa tilaajavastuulain mukaiset selvitykset.

Sopimusehdoissa on määritelty sopimussanktiot sekä irtisanomis- ja purkuehdot. Sopimusehdoissa on myös varmistettu, että tilaajalla on oikeus saada toimittajalta ja tämän alihankkijalta salassapitosäännösten estämättä palvelun asianmukaisen tuotannon edellytysten varmistamista ja valvonnan toteuttamista varten välttämättömät tiedot ja selvitykset. Tilaajalla on lisäksi oikeus tarkastaa palveluntuottajan ja tämän alihankkijan tiloja ja laitteita sekä päästä tässä yhteydessä palveluntuottajan ja tämän alihankkijan hallinnassa oleviin tiloihin. Palveluntuottajan on myötävaikutettava ohjaus- ja valvontatoimenpiteiden toteuttamiseen. Mikäli tilaaja havaitsee valvonnassa palveluntuotantoon liittyviä epäkohtia tai puutteita, palveluntuottajan on tilaajan niin vaatiessa korjattava mainittu epäkohta tai puute tilaajan asettamassa määräajassa. Esimerkiksi siivous- ja ateriapalveluissa palveluntuottaja toimittaa listat henkilöistä, jotka työskentelevät kohteissa. Hyvinvointialue tekee satunnaistarkastuksia kohteisiin ja varmistaa, että ovatko oikeat henkilöt töissä kohteessa sekä täsmäävätkö nimi ja henkilökortti toisiinsa. Mikäli tarkastuksessa havaitaan puutteita, henkilö poistetaan kohteesta.

Alihankkijan tulee toimittaa vastaavat tiedot kuin varsinaisen palveluntuottajan sekä toimia vastaavalla tavalla kuin varsinaisen sopimuskumppanin.

Harmaan talouden näkökulmasta riskialttiissa palveluissa hankintojen kokonaisuudet on suunniteltu siten, että palveluntuottajalla ei ole tarvetta ketjuttaa palveluita ja hankkia näitä kolmannelta osapuolelta. Esimerkiksi siivouspalveluissa hankittavat kokonaisuudet on jaettu siten, että perussiivoukset on kilpailutettu erikoissiivouksista erillään.

Hyvinvointialueella on käytössä LaRi-järjestelmä väärinkäytöksistä ilmoittamiseen. Jokainen työntekijä voi ilmoittaa havaitsemastaan väärinkäytöksestä hyvinvointialueen ilmoituskanavaan lain Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (1171/2022), ilmoittajansuojelulaki, perusteella.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Verohallinto ja Keskusrikospoliisi ovat käyneet kouluttamassa hyvinvointialueen henkilöstöä harmaantalouden torjunnasta ja korruptiosta.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. merkitä aluehallituksen antaman vastauksen valtuustoaloitteeseen tiedoksi, ja
2. todeta valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Valtuutettu Nurminen ja 23 muuta ovat jättäneet aluevaltuuston kokouksessa 24.2.2026 §13 valtuustoaloitteen koskien työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjuntaa hyvinvointialueen hankinnoissa ja alihankintaketjuissa.

Hallintosäännön 26 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaan liittyvissä asioissa. Aloitteeseen, jolla ei ole talousarviovaikutusta ja jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, tulee aluehallituksen esitellä vastaus aluevaltuuston käsiteltäväksi ensi tilassa, viimeistään vähintään puolen vuoden kuluessa sen jättämisestä.

Liitteet

- 1 Valtuutettu Nurmisen valtuustoaloite koskien työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjuntaa hyvinvointialueen hankinnoissa ja alihankintaketjuissa

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria